Årsmelding Våle historielag – 2024

Verv

Styret

Årsmøtet 15. februar valgte leder, styremedlemmer og varamedlemmer. Styret konstituerte seg på møte 7. mars 2023.

Leder:	Thorvald Hillestad
Nestleder:	Thomas Kjær (ansvar for hjemmesida)
Sekretær:	Daniel Ims
Kasserer:	Arne Hetlesæther
Leder av aktivitetskomitéen:	Ingerd Saasen Skjold Backe
Leder museumsstyret:	Anne Lise Skaug
Styremedlemmer:	Jan Hansen
	Arnfinn Eek (Re-minne-kontakt)
1. Varamedlem:	Hans Borge (møter fast i styret)
2. Varamedlem:	Vidar Flåteteigen

Aktivitetskomiteen

Leder:	Ingerd Saasen Backe
Medlemmer:	John Kihl
	Marianne Sollie

Museumsstyret

Anne Lise Skaug (leder)
Jorunn Myhre Gjersøe
Inger Hotvedt Rustan
Harald Gjersøe
Robert Solberg
Anders Skaug
Jan Egil Henriksen
Arne Nøkland (Tone Kirkevold Rustan har møtt som vikar)

Eva Anfinnsen (1. vara)
Karin Backe Hallerud (2. vara)

Låvekomité (valgt av styret)

Sølve Søyland
Anders Skaug
Arild Bøe

Husstyret

Borghild Søyland
Jorunn Myhre Gjersøe
Jorunn Ouff
Vara: Steinar Eggum

Revisorer

Hanne Grøtterud
Mary Kjølstad

Stiftelsen Våle prestegård

Leder:	Unni Bu
Nestleder:	Thorvald Hillestad
Kasserer:	Arild Bøe
Sekretær:	Hilde Ringen Kommedal
Styremedlemmer:	Bjørn Rygh
	Karl Anders Bråthen (Tønsberg kommune)
Vara:	Bjørn Rismyhr

Valgkomité

Svein A. Olsen
Robert Solberg

Styrets arbeid

Styret avholdt seks styremøter og behandla 48 saker i 2024. Styret deltar i lagets ulike aktiviteter.

Medlemmer og økonomi

Historielaget hadde i 2024 i alt 172 medlemmer, av disse var 4 æresmedlemmer.

Laget har en god økonomi, som har bedret seg for hvert år. Egenkapitalen er øket med kr. 54 323 til kr. 523 201. Overskuddet fra virksomheten var noe lavere i 2024 enn året før. Dette skyldes økte kostnader både til arrangementer og på bruk av datalisenser, hjemmeside og internett. 2024 var et godt og solid år når det gjelder økonomi, noe mange frivillige har bidratt til.

Møter og rusleturer

Historielaget har i løpet av året gjennomført en rekke aktiviteter.

Åpent møte 18. januar
Vi startet årets aktivitet med et møte der vi hadde to tema på programmet. Først «Jarlsbergostens tilknytning til Våle» v/ Trygve Ånestad, der de mange frammøtte fikk innsikt i en fortid med et aktivt ysterimiljø både i Våle og andre Vestfoldkommuner. Et sentralt navn i utviklingen av forløperen til dagens Jarlsbergost var Vålemannen Anders Larsen Bakke (1815–1899), som på gården Østre Bakke startet meieri- og ysterivirksomhet.

Så var det Sølve Søylands tur med tittelen «Stiftelsen Våle prestegård gjennom 30 år». Sølve som har fulgt og deltatt aktivt i arbeidet med prestegården, har samtidig skrevet sin private dagbok over utviklingen og kunne gi en interessant og kronologisk framstilling, krydret med gode historier.

Årsmøte 15. februar

Årsmøtet startet med at Dag Terje Andersen delte erfaringer fra et variert yrkesliv, temaet var «Fra tømmerhugger til stortingspresident» – et spennende og engasjerende innlegg som spente fra alvor til muntre historier. Etter «prestegårdssnitter» og litt kaffe og kake, var det tid for årsmøte.

Thorvald Hillestad ble valgt som møteleder, Thomas Kjær som referent. Lagets årsmelding for 2023 ble lest og fikk full tilslutning fra årsmøtet. Leder av museumsstyret, Anne Lise Skaug, oppsummerte museumsstyrets aktiviteter i 2023. Det er lagt ned mye arbeid i digital registrering av museumsgjenstander, i tillegg er det gjort et omfattende arbeid med å rydde og organisere samlingen på låven. Kasserer Arne Hetlesæther gjennomgikk regnskapet for historielaget som ble godkjent av årsmøtet.

Leder for stiftelsen Våle prestegård, Hans Jørgen Skinnes, gikk gjennom årsmelding og regnskap for 2023. Etter en brannteknisk tilstandsvurdering av prestegården har stiftelsen fått pålegg om bl.a. fornyelse av brannalarm, lede- og nødlys. Deler av dette ble utbedret i 2023, men nye lede- og nødlys gjenstår. Styret søker ekstern støtte for disse tiltakene. Hans Jørgen Skinnes, som er avtroppende leder, avslutter med å understreke at stiftelsen er helt avhengig av økonomisk støtte for videre arbeid.

Leder av valgkomitéen, Svein Olsen, presenterte komitéens innstilling til styresammensetning for Våle historielag. Styreleder Thorvald Hillestad, styremedlemmene Jan Hansen og Arne Hetlesæther ble foreslått gjenvalgt, noe forsamlingen enstemmig vedtok. Øvrige styremedlemmer og varamedlemmer var ikke på valg. Det ble også gjennomført valg til Aktivitetskomitéen, Museumsstyret, Husstyret og revisor. Valget omfattet også Stiftelsen Våle prestegård.

Åpent møte 14. mars

Det var godt oppmøte da Vidar Ullenrød under tittelen «Livet på Oslo børs», delte erfaringer og gode historier fra mange år som informasjonsmann på børsen. Utviklingen fra formidling av aksjekurser på NRK, til en mer moderne informasjonsformidling.

Rusletur 11. april

Vårens rusletur var lagt til Fossnes – «STI FOR ØYE». Landskapsarkitekt Rainer Stange, som har vært sentral i arbeidet med stien, hadde tatt turen fra Oslo for å fortelle om oppbyggingen og tankene bak, og lede oss gjennom stien. En god formidler, en sti der nye inntrykk dukket opp bak hver sving, sammen med godt vær, gjorde turen til en opplevelse som vil huskes.

Rainer Stange gir oss en bakgrunn for hva skal møte langs stien.

Åpent møte 2. mai

Her var planen at Audun Tjomsland skulle fortelle om «Industrieventyret Huseby, fra høvel til IT», med bakgrunn i sin bok. Han fikk dessverre forfall på grunn av sykdom. Kommunikasjons- og markedssjef Henriette Adine Størksen, reddet oss godt i land med å fortelle om bedriften per i dag, supplert av gode historier fra Arild Hotvedt med mange år i bedriften bak seg.

På programmet sto også fløytespill ved Solveig Mathiassen Knight og Ingerd Saasen Skjold Backe – noe vi gjerne kan høre mere av.

29. juli – Olsok

Også i år ble det Olsokfeiring på prestegården i samarbeid mellom Våle menighet og historielaget. Gudstjeneste var ved soknеprest Marie Pleum og Truls Gran spilte.
Det var åpen kafé med rømmegrøt, vafler og kaffe.

Åpent møte 22. august

Sølve Søyland fortalte om «Skapsprengeren Paul på Fossan». Mannen som startet sin ungdomstid med raske båter og spritsmugling, fortsatte med litt skapsprenging når smuglingen ikke lenger var aktuelt. Fra fengselsopphold ble han utplassert på Fossan og ble en betrodd gårdsgutt og levde resten av sitt liv der nært på familien Søyland i to generasjoner.

Åpent møte 17. oktober

Eva Anfinnsen fortalte om prestedattera Kamilla Schiørn som sitter på Våle prestegård og skriver brev til en gutt, en som skulle bli viden kjent som polfareren Roald Amundsen. Brevene hennes finnes igjen i polfarerens etterlatte papirer.

Førjulsmøte 21. november
Alf Henrik Engen forteller om «Jarlsbergernes brudd med statskirken». Med utgangspunkt i norsk kirkehistorie og framvekst av lekmannsbevegelsene, gir Engen en spennende fortelling om hvordan kampen om pensum i skolen, til sist fører til masseutmeldelse av statskirken og dannelsen av det som i dag er DELK.

Julemarked ble arrangeres lørdag 7. desember
Julemarkedet åpnet kl. 11.00. I tillegg til boder der det var salg av håndverk, husflid, mat – og mye mer, var det aktiviteter både ute og inne. Barna kunne kjøre med hest og vogn og Nissefolket sang julesanger på tunet. Smednissen var på besøk og delte ut poser til barna.
De ulike rommene på prestegården var åpne for publikum.
Etter at julelotteriet var trukket kl. 16.30, var julemarkedet over for i år. God stemning og godt besøk.

Andre arrangementer og aktiviteter

Historielagstur til Oslo 29. mai
Om lag 45 personer ble med på bussturen til Oslo der målet var Kulturhistorisk museum og Nasjonalbiblioteket. På muséet var målet utstillingen NOREGR, der vi fikk egen omvisning og bl.a. fikk se sverdet som i sin tid ble funnet i en av gravhaugene på Våle prestegård. På Nasjonalbiblioteket var det jubileumsutstillingen Med lova i hand. Magnus Lagabøtes landslov 1274-2024. Også her med egne omvisere.

Sverdet funnet i en gravhaug på prestegården.

Skikafé/vinterkafé
Også i år var det åpen skikafé eller vinterkafé i alt fire søndager fra siste halvdel av januar til midten av februar. Ivrig kjørte skiløypene oppom prestegården og historielaget solgte vafler og varmt drikke fra bryggerhuset. På gårdsplassen var det fyr i bålpanna slik at besøkende kunne steike pølser, og i hovedhuset kunne man slå seg ned rundt bordene. Været var noe varierende, men besøkende var det hver søndag, flest når vinterværet gav mulighet for gode løyper. Dette er en aktivitet med aldersspredning over flere generasjoner og god stemning – noen kommer på ski, andre på beina og noen har tatt bilen.

Sensommerfestival 31. august – 1. september
I år ble det snakket om rekord i antall besøkende – godt hjulpet som vi var av fantastisk vær. Festivalen som arrangeres i samarbeid mellom Arrangementsgruppa, Stiftelsen Våle prestegård, Våle historielag, Linjentene, Gla'gjengen og Bondelaget, hadde også i år mange utstiller og mange aktiviteter.

Den kulturelle skolesekken

Historielagene i Våle og Ramnes, sammen med Tønsberg kommune, samarbeider om å gi et tilbud til over 250 elever fra i alt ni skoler i kommunen, fordelt over seks dager i november. Elevene sammen med lærere tilbringer en dag på prestegården. Programmet består av lysstøping i Stallen, Jul på prestegården – fortellinger og julepynt i stua, og baking i bryggerhuset. Alle spiser grøt i stua/stuene.

Arbeidet med de historiske samlingene

Også i 2024 har det, i regi av museumsstyret, vært stor aktivitet i arbeidet med samlingene. En fast gruppe på sju personer har møttes i alt 15 dager på prestegården og arbeidet med registrering både digitalt og manuelt. I tillegg har det vært et betydelig hjemmearbeid. En annen gruppe har lagt ned et omfattende arbeide med å rydde, sortere, reparere og sette samlingen på låven i system. I den tidligere Møkkakjeller'n, – nå Garasjen – i uthuset, arbeides det med å få til et T-Ford miljø. Museumsstyret har stått for utstilling ved Sensommerfestivalen. Samlingene har vært åpne og godt besøkt i forbindelse med arrangementer.

På Digitalt museum (https://digitaltmuseum.no/vaalehistorielag) omfattet Våle historielags samling ved årsskiftet, totalt 1214 objekter fordelt på 657 foto, 547 gjenstander og 10 i kategorien bildekunst. Se egen årsberetning fra museumsstyret.

Re-minne 2024

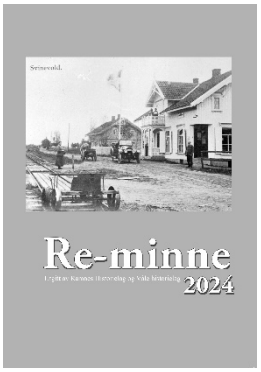

I 2024 kom Re-minne ut med sin utgave nummer 22, og er et eksempel på mange års godt samarbeid mellom historielagene i Ramnes og Våle. Ikke minst mange år med frivillig dugnadsarbeide både i redaksjonen, fra de mange forfatterne, historielagenes annonseselgere, og fra alle dem som tar ansvar for distribusjon til husstander i gamle Re kommune, godt over 4500. Årsskriftet 2024, på til sammen 132 sider, trykkes med støtte fra 59 annonsører, til sammen kr. 83.600.

Re-minne er en viktig del av historieformidlingen som lagene gjør, og gir også en mulighet til å formidle hva lagene arbeider med. I alle eksemplarene som deles ut i midten av desember, ligger en giro med informasjon om lagenes arrangementer i året som kommer og invitasjon til å betale kontingent i respektive lag.

Siden 2021 har redaksjonen bestått av: Odd Roar Sulutvedt (ansvarlig redaktør), Eva Anfinnsen, Hilde Ringen Kommedal og Arnfinn Eek.

For Våle historielag
10.02.25

Thorvald Hillestad
leder

Arnfinn Eek
styremedlem